

व्यजनं तालवृन्तं स्याद् धवित्रं चर्मणा कृतम् ।
 आलावर्तस्तु वस्त्रेण चामरं तु प्रकीर्णकम् ॥ १५६ ॥
 पन्तद्वहः प्रतिग्राहो वालोऽस्त्री दारुणा कृतः ।
 आसन्दी स्त्री नरि प्रेङ्खो दीपवल्ली तु दीपिका ॥ १६० ॥
 दीपवृक्षस्तदाधारो दशा वर्तिरथ स्त्रियाम् ।
 वर्तिर्गृहमणिर्दीपो गिरीयकगुडौ गिरिः ॥ १६१ ॥
 दर्पणो मुकुरादशौ कन्दुको गण्डकः समौ ।
 पादुकाऽनुपदीना स्यादुपानत् पादरक्षिणी ॥ १६२ ॥
 उपला तु दृष्टपुत्रः शिला माता दृष्टसमाः ।
 दर्विस्तु कम्बिस्तर्जुः स्यात् खजाका दारुहस्तकः ॥ १६३ ॥
 विष्टरं त्वासनं पीठं दारुजं वेत्रजं पुनः ।
 आसन्दी मञ्चकः खट्वापाश्रयो मत्तवारणम् ॥ १६४ ॥
 शय्या पर्यङ्कपल्यङ्कौ शयनं शयनीयवत् ।
 प्रस्तरः संस्तरः शय्या रचिता पल्लवादिभिः ॥ १६५ ॥
 कटः किलिञ्जो वर्णस्तु परिस्तोमः कुथा त्रयी ।
 नमतं चाप्यास्तरणं प्रस्तरस्तूत्तरच्छदः ॥ १६६ ॥
 उपधानं तूपबर्हमुच्छीर्षमुपबर्हणम् ।
 संवापः शयनं स्वापः संवासो वासनं सह ॥ १६७ ॥
 शयने शयसंवेशावुपशायोऽन्तिकेशयः ।
 पर्यादेरथ पर्यायाः परिशायः समन्ततः ॥ १६८ ॥
 कामध्वजः कामोत्सवः शृङ्गारः कामविक्रिया ।
 परिरम्भः परिष्वङ्ग आश्लेष उपगूहनम् ॥ १६९ ॥
 आलिङ्गनमपि क्रोडीकरणं चाङ्गपाल्यपि ।
 ग्राम्यधर्मः कामकेली रतिर्निधुवनं रतम् ॥ १७० ॥
 मेहनं मिथुनत्वं च समे निसनचुम्बने ॥ १७० ॥

इति भगवता यादवप्रकाशेन विरचितायां वैजयन्त्यां

षातालकाण्डे पुराध्यायः ॥ ३ ॥

भूताध्यायः ॥ ४ ॥

भूतानि प्राणिनो जीवा जन्तवो जन्यवोऽङ्गिनः ।
 पुंसः प्राक् त्रिषु गुल्माद्यमुद्भिदुद्भिज्जमुद्भिदम् ॥ १ ॥
 स्वेदजा दंशयूकाद्या नृपश्वाद्या क्षरायुजाः ।
 अण्डजाः पक्षिसर्पाद्याः पुमांस्तु पुरुषो वृषः ॥ २ ॥
 पूरुषो नाऽप्यथ क्लीबः पण्डः षण्डो नपुंसकम् ।
 तृतीयाप्रकृतिश्चाथ पोटा स्त्रीपुंसलक्षणा ॥ ३ ॥
 स्त्री योषिल्ललना योषा वशा सीमन्तिनी वधूः ।
 वनिता महिला नारी तद्भेदास्तु नितम्बिनी ॥ ४ ॥
 प्रतीपदर्शिनी वामा प्रमदा भीरुरङ्गना ।
 अबला भामिनी कान्ता कामिनी वामलोचना ॥ ५ ॥
 सुन्दरी रमणी रामा वेणिनी चान्वितार्थकाः ।
 कुमारी कन्यका कन्या किञ्चित्प्रौढा महोदया ॥ ६ ॥
 अचिरव्यूढा तु वधूः पतिवरा तु स्वयंवरा वर्या ।
 कुलपालिका कुलस्त्री कुल्याऽथ सती पतिव्रता साध्वी ॥ ७ ॥
 स्त्रीव्यञ्जनकृता श्यामा चीरिणी तु सुवासिनी ।
 प्रातर्तुर्दिक्करी राका युवतिस्तलुनी चरी ॥ ८ ॥
 वधूटी च चिरण्टी च द्वितीयवयसि स्त्रियाम् ।
 स्वैरिणी धर्षिणी पुंश्चल्यसती कुलदेवरी ॥ ९ ॥
 बन्धकी पांसुला चर्चा चला नगना तु कोट्टवी ।
 भिक्षुकी श्रमणी मुण्डा तीव्रकोपा तु भामिनी ॥ १० ॥
 विप्रशिका त्वीक्षणिका दैवज्ञा प्रश्नवादिनी ।
 कामुकेच्छुः कामुकी तु वृषस्यन्ती रतार्थिनी ॥ ११ ॥
 वरारोहोत्तमा नारी सैव स्मन्मत्तकाशिनी ।
 कामात् कान्तं याति याऽसावविनीताऽभिसारिका ॥ १२ ॥
 अध्यूढा चाधिविन्ना च कृता यस्याः सपत्निका ।
 वीरपत्नी वीरभार्या वीरमाता तु वीरसूः ॥ १३ ॥
 पतिवली जीवपतिर्विश्वस्ता विधवाऽथ सा ।
 कात्यायनी द्वितीयं चेद्वयः काषायमम्बरम् ॥ १४ ॥

उदक्या मलवद्वासा आत्रेयी पुष्पवत्यपि ।
 रजस्वला च मलिना स्त्रीधर्मिण्यृतुमत्यपि ॥ १५ ॥
 ऋतुः पुंस्यार्तवं रक्तं पुष्पं चाथानृतुर्वधूः ।
 निष्कलाऽऽपन्नसत्त्वा तु स्यन्तर्वन्त्री च गर्भिणी ॥ १६ ॥
 अद्यश्चोना तु सा या स्याद्य श्वः प्रसवोन्मुखी ।
 विजाता तु प्रजाता च प्रसूता च प्रसूतिका ॥ १७ ॥
 जनुर्जननजन्मानि जनिरुत्पत्तिरुद्भवः ।
 गर्भाशयो जरायुः स्यादुल्बं च कललोऽस्त्रियाम् ॥ १८ ॥
 बालस्य नाभिनालायाममरा कालिनीति च ।
 सूतिमासो वैजननो जीवतोका तु जीवसूः ॥ १९ ॥
 बिन्दुर्नश्यत्प्रसूतिः स्यादशिर्षी शिशुवर्जिता ।
 अवीरा निष्पतिसुता किमिला बहुसूतिका ॥ २० ॥
 कुटुम्बिनी तु गृहिणी पुरन्ध्री मातृकेति च ।
 वृद्धा पलिकनी प्राज्ञी तु प्रज्ञा प्राज्ञा तु धीमती ॥ २१ ॥
 उपाध्यायान्युपाध्यायी शूद्रार्थी क्षत्रियीति च ।
 आचार्यानी च पुंयोगादर्थार्थोण्यौ तु जातितः ॥ २२ ॥
 क्षत्रिया क्षत्रियाणी च शूद्रा चेत्यपि जातितः ।
 स्यादुपाध्याय्युपाध्यायाऽप्याचार्या च स्वयंकृता ॥ २३ ॥
 पण्यस्त्री गणिका वेश्या वारस्त्री रूपजीवना ।
 वारमुख्या सत्कृताऽसौ दूती सञ्चारिणी समे ॥ २४ ॥
 कुट्टिनी शम्फली चुन्दी वयस्याली सखी सुहृत् ।
 सैरन्ध्री परवेशमस्था स्वतन्त्रा शिल्पकारिणी ॥ २५ ॥
 दासी तु चेटिका चेटा वडबा कुम्भधारिका ।
 जनयित्री जनन्यम्बा माताऽथ भगिनी स्वसा ॥ २६ ॥
 सा ज्येष्ठाम्बाऽप्यवन्ती च कनिष्ठा कन्यसाम्बिका ।
 ननान्दा तु स्वसा पत्युः ननन्दा नन्दिनीति च ॥ २७ ॥
 पत्न्यास्तु भगिनी ज्येष्ठा ज्येष्ठश्वश्रूः कुलीति च ।
 कनिष्ठा स्थालिका हाली पत्रिणी केलिकुञ्चिका ॥ २८ ॥
 बीजी तु जनको वप्ता तातो जनयिता पिता ।
 पितामहः पितृपिता तत्पिता प्रपितामहः ॥ २९ ॥
 मातुर्मातामहाद्येवं तदूर्ध्वं वृद्धपूर्वकाः ।
 दम्पत्योर्व्यत्ययान्माता श्वश्रूः स्यात् श्वशुरः पिता ॥ ३० ॥

सहजः स्वसरो भ्राता कनिष्ठोऽवरजोऽनुजः ।
 पूर्वजस्त्वग्रजो ज्येष्ठः पितृज्याः सहजाः पितुः ॥ ३१ ॥
 ज्येष्ठतातः पितृज्येष्ठः क्षुल्लतातोऽनुजः पितुः ।
 स्यालः स्यादनुजः पत्न्यास्तस्याः स्यादबलोऽग्रजः ॥ ३२ ॥
 देवरो देवदेवानौ मातुर्भ्राता तु मातुलः ।
 दम्पत्योराजिकोऽन्योन्यो वैमात्रेयो विमातृजः ॥ ३३ ॥
 समानोदर्यसोदर्यौ सगर्भः सोदरः समाः ।
 भार्या जाया सहचरी द्वितीया सहधर्मिणी ॥ ३४ ॥
 सधर्मचारिणी पाणिगृहीती पालुषी बधूः ।
 पत्नी क्षेत्रं कलत्रं च गृहाः पुंभूमिं दारवत् ॥ ३५ ॥
 जाया प्रजावती मातुर्ज्येष्ठभ्रातुः प्रिया वधूः ।
 स्नुषा वधूर्जनी सूनोर्मातुलानी तु मातुली ॥ ३६ ॥
 भ्रातृवर्गस्य या भार्या यातरस्ताः परस्परम् ।
 रुच्यः प्रियः पतिर्भर्ता सेक्ता वरयिता धवः ॥ ३७ ॥
 पतिर्ननान्दुः कौतूलो नशिको भगिनीपतिः ।
 जारस्तु स्यादुपपतिर्जामाता दुहितुः पतिः ॥ ३८ ॥
 वेश्यापतौ विद्गकुम्भभुजङ्गविटपल्लवाः ।
 पुत्रस्तु तनयः सूनुरात्मजो नन्दनोऽङ्गजः ॥ ३९ ॥
 सुतः पोतश्च पुङ्गवे नरो दुहितरि स्त्रियः ।
 द्वयोश्च गर्भसन्तानौ प्रसवश्च नरः सदा ॥ ४० ॥
 तोकापत्ये नपुं स्त्री तु प्रसूतिः सन्ततिः प्रजा ।
 जामेयभागिनेयौ तु स्वस्त्रीयोऽथ पितृष्वसुः ॥ ४१ ॥
 पुत्रे पैतृष्वसेयश्च पितृष्वस्त्रीय इत्यपि ।
 एवं मातृष्वसुश्च द्वौ भ्रात्रीयो भ्रातुरात्मजः ॥ ४२ ॥
 सौभागिनेयकानीनौ सुभगाकन्ययोः सुतौ ।
 दास्या दासेयदासेरौ पौत्रलेयोऽसतीसुते ॥ ४३ ॥
 बन्धुलबान्धकिनेयौ च कौलदेयश्च कौलदेरश्च ।
 साध्वी तु भिक्षुकी चेत् कौलटिनेयश्च कौलदेयश्च ॥ ४४ ॥
 पौनर्भवः पुनर्भूज उरस्यस्त्वौरसः स्वजः ।
 नप्तरौ पौत्रदौहित्रौ प्रतिनप्ता प्रपौत्रकः ॥ ४५ ॥

परम्परस्तु तत्पुत्रस्तत्पुत्रोऽपि परम्परः ।
 अयं पत्ययनोऽपि स्यात् कल्पनस्तु तदात्मजः ॥ ४६ ॥
 सह प्रवाच्यौ भगिनीभ्रातरौ भ्रातराविति ।
 मातापितरौ पितरौ मातरपितराविति प्रसूतातौ ॥ ४७ ॥
 श्वश्रूश्चशुरौ श्वशुराविति पुत्राविति सुतापुत्रौ ।
 जायापती तु मिथुने जम्पती दम्पती इति ॥ ४८ ॥
 पितरस्तु पितुर्वश्या मातुर्मातामहाः कुले ।
 अन्ववायोऽन्वयो वंशः सन्तानो जननं कुलम् ॥ ४९ ॥
 राजबीजी राजवंश्यो बीज्यो वंश्यश्च वंशजः ।
 स्युर्जातयः सगोत्राश्च सपिण्डास्तु सनाभयः ॥ ५० ॥
 स्वजनो बान्धवो बन्धुः कुटुम्बन्तु सुतादिकम् ।
 परिवारः परिजनः परिस्पन्दः परिग्रहः ॥ ५१ ॥
 देहोऽस्त्री स्त्री तनुर्गात्रं क्षेत्रमङ्गं कलेबरम् ।
 चतुश्शाखं संहननं शरीरं करणं सिनम् ॥ ५२ ॥
 बन्धः प्रजानुकः कायो भूषणः सञ्चरोऽपि च ।
 प्राया वयांस्यस्य दशास्तारुण्यं यौवनं वयः ॥ ५३ ॥
 ज्यानिर्जीर्णिः स्थाविरं तु पात् स्त्री विस्त्रंसजा जरा ।
 शिशुत्वं शैशवं बाल्यं सामुद्रं देहलक्षणम् ॥ ५४ ॥
 गात्राण्यङ्गानि चास्यांशाः प्रतीकापघनावपि ।
 अंशस्त्ववयवो भाग एकदेशः कलेति च ॥ ५५ ॥
 भित्तं शकलखण्डे वा पुंस्यर्धोऽर्धं समेऽशके ।
 अस्त्री चरणमङ्घ्रिर्ना पत् पादः क्रमणं पदम् ॥ ५६ ॥
 तद्वन्थी घुटिकौ गुल्फौ प्रपदं चरणाग्रकम् ।
 गुल्फशीर्षस्त्विन्द्रवस्तिः कूर्चस्त्वङ्गुष्ठकान्तरम् ॥ ५७ ॥
 पादाङ्गुष्ठाङ्गुलीमध्ये क्षिप्रं क्षेत्रमस्त्रियाम् ।
 प्रसृता जाघनी जङ्घा पिण्डिका स्यात् पिचिण्डिका ॥ ५८ ॥
 नलतीरं तूरुपर्व जानुरष्टीवदस्त्रियौ ।
 सक्थि क्लीबं पुमान् वोरुरुरुमूलानि वङ्गणाः ॥ ५९ ॥
 अङ्गस्तूपस्थ उत्सङ्गः पीठीवं त्वण्डमूलकम् ।
 पायुस्तु ना गुदापाने त्रिवलीकं बुलिश्च्युतिः ॥ ६० ॥

शङ्कुर्महः शोफकोशौ शिशनं मेहनशोफसी ।
 पुषो भगं कामपदमक्ली योनिश्च्युतिर्बुलिः ॥ ६१ ॥
 उक्तद्वयमुपस्थोऽस्त्री गुह्यप्रजनने नपुम् ।
 सीवन्यस्मादधःसूत्रं गुह्यमध्यं गुडो मणिः ॥ ६२ ॥
 धारका गुह्यधारायां पुष्फिका गुह्यजे मले ।
 अस्त्रियो मुष्ककोशाण्डाः फेलुको वृषणोऽण्डुकः ॥ ६३ ॥
 काञ्चीपदं कलत्रं च कटिः श्रोणिः ककुब्धनी ।
 पुरोभागोऽस्य जघनो नितम्बोऽपरभागकः ॥ ६४ ॥
 ऊखौ पुंसि कटिप्रोथौ पूलकौ च स्फिचौ स्त्रियौ ।
 कुकुन्दरे कटीकूपौ कटौ तु कटिशीर्षकौ ॥ ६५ ॥
 वंशस्तु पृष्ठमध्यास्थि (मूलभागोऽस्य तु त्रिकम्) ।
 मूत्राशयो वस्तिरक्ली नाभिर्नाभी प्रतारिका ॥ ६६ ॥
 कुक्षिको मलुकस्तुन्दं जठरं चोदरं न ना ।
 अवलम्रवलग्रौ तु मध्यमो मध्यमस्त्रियाम् ॥ ६७ ॥
 हृदयं हृदुरो वक्षः स्तनो वक्षसिजः कुचः ।
 स्तनाग्रे पिप्पलं वृन्तं चूचुकं मेचकं शिखा ॥ ६८ ॥
 न क्ली कक्षा बाहुमूलं पार्श्वमस्त्री तयोरधः ।
 पश्चिमाङ्गं तनोः पृष्ठमंससन्धी तु जत्रुणी ॥ ६९ ॥
 उल्लखलं तु सन्धिः स्यात् कक्षाया वङ्गणस्य च ।
 कण्ठेगुडः कण्ठमणिरंसान्तौ पीठबन्धनौ ॥ ७० ॥
 स्कन्धो दोशिशखरोऽसोऽस्त्री बाहा बाहुभुजौ न षण् ।
 दोर्न स्त्री करपोणिर्ना हरणः करणः प्लवः ॥ ७१ ॥
 प्रवेष्टश्च कफोण्यां तु कूर्परः कफणिर्न षण् ।
 प्रगण्डः कूर्परादूर्ध्वं प्रकोष्ठः कूर्परादवाक् ॥ ७२ ॥
 मणिबन्धो मणिः पाणिमूले पाणौ करः शयः ।
 पञ्चशाखस्तलो हस्तस्तर्जनी तु प्रदेशिनी ॥ ७३ ॥
 अनामिका तु सावित्री कनिष्ठा तु कनीनिका ।
 ज्येष्ठा तु मध्यमाऽङ्गुष्ठस्त्वङ्गुलोऽथाङ्गुलिः स्त्रियाम् ॥ ७४ ॥
 करशाखाऽथ करभो मध्यं मणिकनिष्ठयोः ।
 तीर्थानि हस्तावयवा नखरस्तु नखोऽस्त्रियाम् ॥ ७५ ॥

पुनर्भवः पाणिरुहो महाराजः पुनर्भवः ।
 खरूलः करजश्चाथ स प्रवृद्धः स्मराङ्कुशः ॥ ७६ ॥
 चपेटश्चर्पटस्तालः प्रहस्तः प्रतलस्तलः ।
 षट् ते तताङ्गुले हस्ते न्युञ्जेऽस्मिन् प्रसृते करे ॥ ७७ ॥
 तौ संहतौ संहतलः सोऽञ्जलिः करभावपि ।
 प्रसृते तु द्रवाधारे गण्डूषश्चुलकश्चुलः ॥ ७८ ॥
 पताकः कुञ्चिताङ्गुष्ठे संश्लिष्टप्रसृताङ्गुलौ ।
 अक्लीबौ मुष्टिमुस्तू द्वौ सङ्ग्राहो मुचुटिः स्त्रियाम् ॥ ७९ ॥
 घण्टाङ्गुष्ठेन भिन्ना सा खेटकस्त्वर्धमुष्टिकः ।
 प्रदेशतालगोकर्णा वितस्तिः स्त्री यथाक्रमम् ॥ ८० ॥
 तर्जन्यादिभिरङ्गुष्ठे वितते विततैः सह ।
 अवटोमनहस्तः स्यात् सप्रकोष्ठं तताङ्गुलिः ॥ ८१ ॥
 दन्नद्वयसमात्रास्तु जान्वादेस्तत्तदुन्मिते ।
 व्यायामो न्यग्रोधो व्यासश्च भुजौ प्रसारितौ तिर्यक् ॥ ८२ ॥
 त्रिषु तु परे चत्वारः पौरुषमुद्राहुपुम्माने ।
 गलो निगारणः कण्ठो गरो ग्रीवा तु कन्धरा ॥ ८३ ॥
 शिरोधरावशुषिरा शिरोधिर्यापलण्डिका ।
 कम्बुग्रीवा त्रिरेखा सा शिरःपीठः कृकाटिका ॥ ८४ ॥
 घाटाऽप्यवदुरक्लीब उत्तमाङ्गं पुनः शिरः ।
 उष्णीषं शीर्षमक्षत्रं पुंसि मूर्ध्ना च मस्तिकः ॥ ८५ ॥
 मुण्डोऽस्त्री मस्तकोऽप्यस्त्री मुखं तु वदनं घनम् ।
 तेरं तुण्डं वक्त्रमास्यमाननं च द्विजालयम् ॥ ८६ ॥
 ओष्ठस्याधस्तु चिबुकं चुबुकं चबुकं च तत् ।
 अधरस्त्वधरोष्ठः स्यादोष्ठो दन्तच्छदोऽपि च ॥ ८७ ॥
 दन्तवस्त्रं च तत्प्रान्तौ सृक्कणी दशनाः पुनः ।
 रदनाः खादना दन्ता दंशा मल्ला रदा द्विजाः ॥ ८८ ॥
 मध्यदन्ता राजदन्ता दंष्ट्रा तत्पार्श्वयोर्द्वयोः ।
 तत्पार्श्वयोः स्थिता दन्ता जम्भास्तालु तु काकुदम् ॥ ८९ ॥
 रसज्ञा रसना जिह्वा राजिः सूनाऽप्यधः स्थिता ।
 गण्डो गल्लः कपोलश्च तत्परा तु हनुर्न षण् ॥ ९० ॥

वक्रो नकुटकं घ्राणं घोणा नासा विघूणिका ।
 शिङ्गाणी नासिका चाथ धमनौ नासिकापुटौ ॥ ९१ ॥
 नासाग्रे दृष्टिबन्धोऽथ शिङ्गाणो नासिकामलः ।
 पिण्डूषः कर्णजमलः कर्णः शब्दग्रहः श्रवः ॥ ९२ ॥
 पैण्डूषोऽस्त्री श्रुतिः श्रोत्रं श्रोतश्च श्रवणं श्रवः ।
 पालिस्तु कर्णलतिका वेष्टनं कर्णशङ्कुली ॥ ९३ ॥
 ईक्षणं नयनं चक्षुरक्षि लोचनमम्बकम् ।
 दृष्टिर्दृक् चाथ न पुमांस्तारकाक्षः कनीनिका ॥ ९४ ॥
 बल्गु पद्म च दृग्लोमिन् दृक्छदो वर्त्मवर्त्मनी ।
 बिडालको नेत्रपिण्डो दूषिका त्वक्षिजं मलम् ॥ ९५ ॥
 ललाटमलिकं गोधिः स्त्री तत्प्रान्तौ तु शङ्खकौ ।
 भ्रूमिल्लिकाऽथ शिरसः पृष्ठे नापितकोलिका ॥ ९६ ॥
 जटुले कालकः पिप्लुस्तिलके तिलकालकः ।
 तनूरुहं रोम लोम केशाः शिरसिजाः कचाः ॥ ९७ ॥
 वालाः कञ्जास्तीर्थवाहाः कुन्तलाश्च शिरोरुहाः ।
 कुञ्चितास्ते कर्कराला बर्बरा अलका अपि ॥ ९८ ॥
 ते ललाटे भ्रमरकाः कुरुला भ्रमरालकाः ।
 पर्पर्या स्याद्वल्लरीका मल्लर्या मम्पटिः क्षुवः ॥ ९९ ॥
 केशकूटस्तु धम्मिल्लः कबरी कर्परी समे ।
 चोचुस्तु वालकूर्चालः सीमन्तः केशपद्धतिः ॥ १०० ॥
 तद्वन्थिः सन्धितोऽथ प्ता जालिनी गरुडा जटा ।
 प्रलोभ्यं तु शिरस्यं च शीर्षण्यं चामलाः कलाः ॥ १०१ ॥
 चूडा केशी केशपाशी शिखण्डी कमुजा शिखा ।
 बालानां सा काकपक्षः शिखण्डश्च शिखण्डकः ॥ १०२ ॥
 श्मश्रु तु व्यञ्जनं चोटः समे शिङ्गाणशिङ्गिनी ।
 त्वक् स्त्री छदिस्तनुः कृत्तिः संछादन्यप्यसृग्धरा ॥ १०३ ॥
 रसस्तु घनधातुः स्यादात्रेयः षड्रसासवः ।
 मूलधातुर्वहिसुतो महाधातुरसृक्करः ॥ १०४ ॥
 रुधिरं लोहितं रक्तमस्त्रं क्षतजमासुरम् ।
 राक्थं शोध्यं मांसकरं रसतेजो रसोद्भवम् ॥ १०५ ॥

आग्नेयं प्राणदं विस्त्रं वासिष्ठं शोणितासृजी ।
 मांसं तु काश्यपं क्रव्यं तरसं पललं पलम् ॥ १०६ ॥
 रक्ततेजो रक्तभवं पिशितं कीनमामिषम् ।
 मेदस्करं च मेदस्तु पलतेजः पलोद्भवम् ॥ १०७ ॥
 विस्त्रमस्थिकरं स्नेहवरं गौतममित्यपि ।
 अथास्थि कीकसं विडुं कललं कूरमादिकम् ॥ १०८ ॥
 कुल्यं मेदोभवं मेदस्तेजो मज्जाकरं बलम् ।
 भारद्वाजं श्वदयितं सारसङ्घातकर्कराः ॥ १०९ ॥
 मज्जा स्त्री कौशिकं सूक्ष्ममस्थितेजोऽस्थिसम्भवम् ।
 अस्थिस्नेहो वीर्यकरो मज्जतेजस्विनौ बली ॥ ११० ॥
 रेतो बीजं वरं वीर्यं हर्षजं स्नेहु पौरुषम् ।
 शुक्लं प्रधानधातुश्च धातवोऽमी नवाष्ट वा ॥ १११ ॥
 तिलकं ह्योम गोर्दं तु मस्तिष्को मस्तुलुङ्गकः ।
 पेशिर्मांसलताऽथ द्वौ वृक्यौ पार्श्वगतौ गुडौ ॥ ११२ ॥
 अस्त्री परीतदान्त्रं स्यात् कालखण्डं पुनर्यकृत् ।
 गुल्मः प्रीहा च डिम्बः स्यादष्टीला गर्भसम्पुटः ॥ ११३ ॥
 अग्रमांसं तु हृदयं हृद्वसा त्वामिषो रसः ।
 कङ्कालोऽस्त्री तनोरस्थि करङ्कोऽप्यस्थिपञ्चरम् ॥ ११४ ॥
 पार्श्वस्य वङ्किः पर्वस्त्री पृष्ठस्यास्थि कशेर्बना ।
 कर्परो ना करोटिः स्त्री कपालोऽस्त्री शिरोऽस्यनि ॥ ११५ ॥
 शाखास्थि नलकं जानोरष्टी स्यात् कूर्परस्य च ।
 धमनी त्वीलिका नाली सिरा दोषप्रणालिका ॥ ११६ ॥
 ग्रीवायास्तु शिरा मन्या महास्नायुस्तु कन्धरा ।
 नखारुस्तु स्नसा स्नावः स्नाय्वना सन्धिबन्धनम् ॥ ११७ ॥
 लसीका लसिका रक्तसमांसविपाकजाः ।
 पूयं तु कुणपं दूष्यं पुरीषं शमलं शकृत् ॥ ११८ ॥
 उच्चारो विणन ना गूथो वर्चस्को मलमस्त्रियाम् ।
 विष्ठा चाप्यथ लण्डोऽस्त्री विष्ठा राजियुता दृढा ॥ ११९ ॥
 प्रस्रावो देहवारि स्यान्मूत्रमेकाङ्गुलं च तत् ।
 सृणिका स्यन्दिनी लाला मलं किट्टं च न स्त्रियाम् ॥ १२० ॥

पित्तं मायुर्नरि श्लेष्मा बलासः खेटकः कफः ।
 क्षुत् स्त्री क्षुतः क्षवः पुंसि प्रतिश्यायस्तु पीनसः ॥ १२१ ॥
 दध्नुः परितापः स्याद् ग्लानिः स्त्री ग्लवधुः पुमान् ।
 शोफोऽस्त्री श्वयधुः शोथः पादस्फोटो विपादिका ॥ १२२ ॥
 स्फोटकः कीलको गण्डो विस्फोटः पिटका त्रयी ।
 खसः पुमान् स्त्रियः कच्छूपामपामाविचचिकाः ॥ १२३ ॥
 कण्डूकण्डूतिकण्डूयाः खर्जुः कण्डूयने स्त्रियः ।
 यक्ष्मा यक्ष्मः क्षयः शोषः कोठः कुष्ठं च मण्डलम् ॥ १२४ ॥
 श्वित्रं श्वेतेऽत्र चक्रं तु ददुः स्त्री मुखजः पुनः ।
 पुंहलोऽपि वरण्डोऽपि व्यङ्गो नीलं पृष्णमुखे ॥ १२५ ॥
 मङ्कुस्तु सिद्धम सिद्धं च केशघ्नं त्विन्द्रलुप्तकम् ।
 उद्गालो वमथूद्गारौ वान्तिः प्रच्छदिका वमिः ॥ १२६ ॥
 भ्रिणिका वातसञ्चारो हिक्का हेक्का च हिक्किका ।
 उच्छ्वासरोधो योऽकस्मात् क्राथोऽसौ कथनं क्षणम् ॥ १२७ ॥
 अश्मरी मूत्रकृच्छ्रं स्यात् प्रमेहस्त्वतिमूत्रतः ।
 आनाहो मलविष्टम्भ उत्थानं तु मलस्रुतिः ॥ १२८ ॥
 नातिभिन्नस्त्वतीसारो ग्रहणी स्त्री प्रवाहिका ।
 गलगण्डो गण्डमालो रोहिणी तु गलाङ्कुरः ॥ १२९ ॥
 गुल्मः स्यादुदरग्रन्थिः सीवनीजो भगन्दरः ।
 शम्बूकावर्त एष स्यात् त्रिदोषोत्थोऽथ पित्तजः ॥ १३० ॥
 स्यादुष्टग्रीवकोऽथ स्त्री परिस्त्रावी कफोद्भवः ।
 अशौ दुर्नाम वृद्धिस्तु कुरण्डश्चाण्डवर्द्धने ॥ १३१ ॥
 उपदंशो लिङ्गशोफ उदावर्तो गुदग्रहः ।
 नेत्ररुक् कामला ह्रीबं कुम्भः स्यात् सा महत्तरा ॥ १३२ ॥
 श्लेष्मदः पदवल्मीको गतिर्नाडीव्रणः पुमान् ।
 अर्बुदो मांसकीलः स्यात् पृष्ठग्रन्थिर्गुडो गडुः ॥ १३३ ॥
 सुप्तः कुक्कुट एकाङ्गग्रहश्च वरुणग्रहः ।
 गजे ज्वरस्य नामानि सिंहे तोये च सोऽण्डिकः ॥ १३४ ॥
 उष्ट्रे लसोऽभितापोऽश्वे व्याघ्रे पोतो गवीश्वरः ।
 बिडाले कणकः पोत्रिण्यलसः छर्दनः शुचिः ॥ १३५ ॥